

Analytisch Denken

Goede analytische denkers kunnen:

- Logisch, deductief redeneren door het identificeren en gebruiken van aanwijzingen om tot de juiste oplossing voor een probleem te komen.
- Relaties zien tussen de aanwijzingen en het oordeel uitstellen tot alle aanwijzingen zijn verzameld.
- Gerelateerde kennis over een onderwerp gebruiken om tot een oplossing te komen.
- Informatie opdelen in stukken om het geheel beter te begrijpen.
- Patronen herkennen.
- Verbanden tussen verschillende stukken informatie leggen.
- Stukken informatie samenvoegen om het geheel te begrijpen.

Analytische denkers herkennen

Let op de volgende punten:

Maakt effectief gebruik van aanwijzingen – De leerling die in staat is om snel aanwijzingen te begrijpen en gebruiken om tot het juiste antwoord te komen. De leerling die doorziet hoe de informatie in een aanwijzing samenhangt met een andere aanwijzing, waarbij de combinatie tot een antwoord leidt.

Herkent eigenschappen – De leerling die zich bewust is van details. De leerling die overeenkomsten en verschillen herkent. De leerling die ideeën of details op een ongebruikelijke manier sorteert en categoriseert. Die op ideeën komt waar niet veel andere leerlingen op zouden komen.

Legt verbanden; herkent relaties – De leerling die schijnbaar ongerelateerde, of niet in de les behandelde kennis verbindt met het onderwerp, als extra aanwijzing om tot een oplossing te komen.

Herkent gebrekkige redeneringen – De leerling die herkent wanneer aanwijzingen, regels, opmerkingen of oplossingen niet (volledig) kloppen.

Toont doorzettingsvermogen – De leerling die niet makkelijk opgeeft maar door gaat totdat ze het juiste antwoord hebben gevonden. Deze leerling vermijdt 'raden' of 'gokken' maar gaat door tot de opdracht is uitgevoerd.

Intuïtief weten – De leerling die niet (goed) kan verwoorden op welke manier hij tot het goede antwoord is gekomen.

Kritische & Analytische Denkvragen

...bij een prentenboek

Generieke analytische denkvragen die je kunt stellen tijdens het voorlezen:

Niveau 1

Wat was de oorzaak van _____?

- Waarom gebeurde, of, Wat was de oorzaak van *[willekeurige gebeurtenis in het verhaal]*?

Op welke manier zijn _____ en _____ hetzelfde?

- Op welke manier zijn *[twee personages in het boek, een personage in het boek en een personage in een ander bekend boek, een plaats in het boek en een andere bekende plaats]* hetzelfde?

Op welke manier zijn _____ en _____ verschillend?

- Op welke manier zijn *[twee personages in het boek, een personage in het boek en een personage in een ander bekend boek, een plaats in het boek en een andere bekende plaats]* verschillend?

Wat heb jij wel eens meegemaakt of gevoeld net als _____?

- Wat heb jij wel eens meegemaakt of gevoeld net als *[een personage in het verhaal]*?

Welke aanwijzingen of gebeurtenissen hielpen bij het oplossen van het probleem?

Welke _____ kwam je tegen in het verhaal?

- Welke *[dieren, planten, beroepen, gebouwen etc.]* kwam je tegen in het verhaal?

Niveau 2

Bedenk iets dat is gebeurd in het verhaal. Wat was de oorzaak van de gebeurtenis? Wat waren de gevolgen?

Op welke manier zijn _____ en _____ hetzelfde en/of verschillend?

- Op welke manier zijn *[twee personages in het boek, een personage in het boek en een personage in een ander bekend boek, een plaats in het boek en een andere bekende plaats]* hetzelfde en/of verschillend?

Op welke manier zijn JIJ en _____ hetzelfde of verschillend?

- Op welke manier zijn jij en *[een personage in het boek]* hetzelfde of verschillend?

Welke delen in het verhaal kunnen niet in het echt gebeuren? Wat kan wel echt zijn? Hoe weet je dat?

Wat is 'de wijze les' in het verhaal? Wat kunnen we er van leren? Ken je nog andere verhalen met dezelfde les?

Stel dat het verhaal nog niet was afgelopen, wat zou er dan verder gebeuren?

Kritisch Denken

Goede kritische denkers kunnen:

- keuzes maken en oplossingen bieden die gebaseerd zijn op feitelijke, meetbare of observeerbare overwegingen.
- meerdere gezichtspunten herkennen en begrijpen hoe verschillende overwegingen of criteria een uitkomst kunnen beïnvloeden.
- hun keuzes of mening goed onderbouwen.
- de waarde van ideeën, methoden of materialen vaststellen door criteria te bedenken en deze criteria toe te passen.
- argumenten voor (of tegen) een beslissing of actie verwoorden.
- voordelen en nadelen benoemen.
- feiten en meningen onderscheiden.
- conclusies controleren op feitelijke juistheid - conclusies trekken op basis van feiten

Kritische denkers herkennen

Let op de volgende punten:

Doorziet algemene ideeën snel – De leerling die feitelijke, meetbare of observeerbare overwegingen gebruikt om de keuze te beperken en tot een oplossing te komen.

Onderbouwt antwoorden of meningen op een logische manier – De leerling die gebruik maakt van feiten om een mening of antwoord te onderbouwen.

Neemt ongebruikelijke gezichtspunten of overtuigingen mee in overweging – De leerling wikt en weegt, komt met nieuwe, ongebruikelijke gezichtspunten.

Trekt gegronde conclusies (gebaseerd op verschillende overwegingen) – De leerling gebruikt gegronde overwegingen of criteria om uit vele ideeën of mogelijkheden een conclusie te trekken zonder zich door eigen voorkeuren te laten leiden.

Herkent meerdere gezichtspunten – De leerling die in staat is de situatie vanuit verschillende perspectieven te bekijken.

Generieke kritische denkvragen die je kunt stellen tijdens het voorlezen:

Niveau 1

Vind je dit een leuk verhaal? Waarom wel of niet?

Wat was de belangrijkste gebeurtenis in dit verhaal? Waarom?

Wie is de belangrijkste persoon in dit verhaal? Waarom denk je dat?

Als jij een persoon in het verhaal kon zijn, wie zou je zijn en waarom?

Wat was het allerleukst in dit verhaal?

Welke gevoelens voel je bij dit verhaal? Waarom?

Niveau 2

Is dit een geweldig verhaal? Geef drie redenen waarom wel of waarom niet.

Waarom is dit verhaal beter of minder goed dan _____ ? [een ander verhaal dat in de klas is voorgelezen]

Denk je dat _____ [personage in het verhaal] de beste keuze heeft gemaakt? Waarom wel of waarom niet?

Welke woorden gebruikte de schrijver die je echt leuk of mooi vond. Wat maakt het woord leuk of mooi?

Welke prijs verdient dit boek? Waarom?